

pasti. In res: veter je raznesel duh z drevesa daleč naokolo in je privabil tudi medveda velikana, zakaj zdelo se mu je, da je tam tudi medvedka. In to ga je zmotilo. Šel je bliže k drevesu, povohal — in tresk! — pa ga je zgrabila past. Tako je prišel zviti razbojnik v roke ljudem. To se je zgodilo pred 19 leti, a še dandanes povsod tam pripovedujejo o tem prebrisanem junaku. Millsejeva knjiga pa bo njegovo slavo razširila po vsem svetu.

Kakor vidimo, je bil to res mojster posebne vrste in po svoji naravi pravi Američan, kakor je bilo v Ata Trolu nekaj francoskega, v medvedu Brundu nekaj jugoslovenskega in v Mišku nekaj ruskega.

Gotovo je, da je bilo, je in bo še mnogo slavnih medvedov, ki pa seveda ostanejo pozabljeni, ker ne dobe pisatelja, ki bi jih ovekovečil v svojih spisih. Zato so slavni medvedi lahko hvaležni pisateljem, ki so ohranili njihov spomin. Hvaležni pa smo jim tudi mi, ker so nam povedali toliko lepega in zanimivega o medvedih in ljudeh.

Take povesti so časih ogledalo, ki gledamo v njem svet in — sami sebe!

MARTICA PLAVŠAKOVA:

Vseh mrtvih dan.

alostno pojo zvonovi. Počasi se pomika procesija proti pokopališču. Ljudje začno prižigati svečke na grobovih, ki so obloženi s cvetjem.

Pred vratmi velikega vrta božjega so postavljeni šotori. Venci so tam na prodaj in razno drugo cvetje — redko že sedaj, zato tembolj drago. Vozovi se ustavljajo pred malim sejmiščem cvetk. Iz njih izstopajo gospodje, gospe, otroci — vsi v toplih plaščih. Dobro so zavarovani proti burji, ki se ravno okrog praznika Vseh svetnikov kaj rada postavlja s svojo mrzlo neusmiljenostjo. Iz voz torej izstopajo polni razkošja, da obišejo, ker je ravno običaj, svoje rajnke.

Debel, rdeč gospod pristopi k prvemu šotoru, položi bankovec pred prodajalko in namigne poleg stoječemu siromašnemu dečku. Ta naj nese venec svežih cvetk na grob bogatinovega sorodnika.

Taki kupci so se vrstili tako dolgo, dokler ni bilo vse cvetje razprodano.

Nekdo pa je še ostal v bližini šotorov ter žalostno zrl za odhajajočimi obiskovalci, obloženimi s cvetjem. Bila je to siromašna deklica

— zapuščena sirota. Svoje, od mraza premrle bose nožice je privzdigovala pod tanko, na mnogih mestih že raztrgano krilce. Ročici je zavijala v predpasnik, ki gotovo ni bil umerjen njej, temveč milosrčen dar dobrih ljudi. Žalostno je zrla na prodajalko. Prva je bila pri šotoru, saj bi bila vsaj z malim šopkom tako rada okrasila pozabljeno, zapuščeno gomilo tam daleč v kotu velikega pokopališča. Toda vsotica, ki jo je ponujala za skromen šopek, je bila vendar še preskromna — in tako vsaka kupčija izključena. Dobro se je zavedala deklica tega — a vendar se še ni mogla ločiti od kraja, kjer je bilo toliko, toliko cvetk. Do zadnjega ji je tlelo v srčecu upanje, da dobi vsaj en cvet. Brez tega si v resnici ne upa na gomilo, kjer počiva njen največji zaklad — njena mamica. Kakor je bilo siromašno njeno življenje, tako je sedaj siromašen njen grob. Drugi grobovi krog nje so razsvetljeni — njen grob je popolnoma zapuščen.

Slednjič se dekletce le pomeša v množico, ki drevi po glavni poti. Pozabiti hoče in mora na krivico, ki se še po smrti godi njeni zlati mamici.

Toda glej, kaj je to? Nečesa mehkega, rosnega se je doteknila njena bosa nožica. Skloni se in vidi — šopek vijolic. S kako ljubeznijo, nežnostjo jih pritiska na svoja usteca, na svoje rosne očke, kot je časih pritiskala bled, upadel obraz svoje matere. Pospeši korake, naravnost proti pozabljenemu grobu jih nameri, saj sedaj rajnka mamica ne bo več pozabljena, imela bo cvetke, sveže, prave cvetke, kakor jih imajo grobovi bogatinovih sorodnikov.

V tem hipu pa jo že sune deklica, tako lepo in bogato oblečena, z ročico v toplih rokavičkah: »Dekle potepeno, kje si dobilo te cvetke?«

»Našla sem jih na poti, ki drži do velikega križa,« odgovori preplašena sirota.

»Ukradla si mi jih, beračica!« zagrmí lepa deklica ter ji iztrga šopek.

S tem dejanjem pa ni iztrgala deklici samo iz rok cvetk, iztrgala ji je tudi iz srca — kos življenja.

Tekla je na grob, se vrgla nanj ter bridko zajokala. Zato, ker je sirota, ne sme okrasiti gomile svoje matere, ne sme in ne more ji prižgati luč, ki jih je toliko na pokopališču! Še tu na vrtu mrtvih naj se dela razlika med bogatinom in siromakom...

Ne in tisočkrat ne!

Dobri Bog je izpremenil številne solze užaljene sirote v dehteč venec svežih cvetk in otrokovo ljubezen v veliko, svetlo luč, ki je zaplamtela visoko tja nad pokopališčne zidove.

Sirota je bogato olepšala grob zlate mamice.